

|| ധ്യാനം ||

മാണിക്യവീണാമുപലാളയന്തീം മദാലസാം മഞ്ജുളവാഗിലാസാം ।
മാഹേന്ദ്രനീലദ്യുതികോമളാംഗീം മാതംഗകന്യാം മനസാ സ്തുരാമി ॥ 1 ॥

ചതുർഭുജേ ചന്ദ്രകലാവതംസേ കുചോന്നതേ കുകുമരാഗശോണേ ।
പുണ്ഡ്രേഷു പാശാങ്കുശപുഷ്പബാണഹസ്തേ നമസ്തേ ജഗദേകമാതഃ ॥ 2 ॥

|| വിനിയോഗം ||

മാതാ മരതകശ്യാമാ മാതംഗീ മദശാലിനീ ।
കുര്യാത് കടാക്ഷം കല്യാണീ കദംബവനവാസിനീ ॥ 3 ॥

|| സ്തുതി ||

ജയ മാതംഗതനയേ ജയ നീലോത്പലദ്യുതേ ।
ജയ സംഗീതരസികേ ജയ ലീലാശുകപ്രിയേ ॥ 4 ॥

|| ദണ്ഡകം ||

ശ്യാമളായാഃ മുഖവർണ്ണനാഃ-

ജയ ജനനീ സുധാസമുദ്രാന്തഹൃദ്യന്മണിദീപസംരൂഢ-
ബിലാടവീമദ്ധ്യ കല്പദ്രുമാകല്പ കാദംബ കാന്താരവാസപ്രിയേ !
കൃത്തിവാസപ്രിയേ ! സർവ്വലോകപ്രിയേ !

സാദരാർണ്യ സംഗീതസംഭാവനാ സംഭ്രമാലോല
നീപസ്രഗാബദ്ധചൂളീസനാഥത്രികേ! സാനുമത്പുത്രികേ!
ശേഖരീഭൃതശീതാംശുരേഖാ മയുഖാവലീബദ്ധ-
സുസ്തിഗ്ദ്ധനീലാളകശ്രേണിശൃംഗാരിതേ! ലോകസംഭാവിതേ !

കാമലീലായനുസ്സന്നിദ ഭൂലതാ പുഷ്പസന്ദോഹ സന്ദേഹകൃല്ലോചനേ !
വക്ത്രോധാസേചനേ ചാരുഗോരോചനാപങ്കകേളീലലാമാദിരാമേ! സുരാമേ!
രമേ!

പ്രോല്ല്വസദ്യാളികാ മൗക്തികശ്രേണികാ ചന്ദ്രികാമണ്ഡലോത്താസിലാവണ്യ
ഗണ്ഡസ്ഥലന്യസ്ത കസ്തുരികാപത്രരേഖാ സമുദ്ഭൂത സൗരഭ്യ
സംഭ്രാന്ത ഭൃംഗാംഗനാഗീത സാന്ദ്രീഭവന്ത്ര തന്ത്രീസ്വരേ! സുസ്വരേ!
ഭാസ്വരേ!

വല്ലകീവാദന പ്രിക്രിയലോല താളീഭജാബദ്ധ താടകഭൂഷാ
വിശേഷാനിതേ! സിദ്ധസമ്മാനിതേ!

ദിവ്യഹാലാമദോദേല ഹേലാലസച്ചക്ഷുരാനോളന
ശ്രീസമാക്ഷിപ്തകർണ്ണൈക-
നീലോത്പലേ! ശ്യാമളേ! പൂരിതാശേഷ ലോകാഭിവാഞ്ചാഫലേ! നിർമ്മലേ!
ശ്രീഫലേ!

സ്വേദബിന്ദുപ്ലസൽ ഫാലലാവണ്യനിഷ്യന്ദ സന്ദോഹ സന്ദേഹ
കൃന്നാസികാമൗക്തികേ!
സർവ്വവിദ്യാത്മികേ! സർവ്വസിദ്ധ്യാത്മികേ! സർവ്വമന്ത്രാത്മികേ! കാലികേ!

മൃഗ്ധമന്ദസ്തിതോദാരവക്ത്രസ്തൂരത് പൃഗതാംബുലഖണ്ഡാത്കരേ!
ജ്ഞാനമുദ്രാകരേ! സർവസമ്പത്കരേ!
പദ്മഭാസ്വത്കരേ! ശ്രീകരേ!

കുന്ദപുഷ്പപദ്യുതി സ്തിഗ്ധദന്താവലീ നിർമലാലോലകല്ലോലസമ്മേളന
സ്തേരശോണാധരേ! ചാരുവീണാധരേ! പകാബിംബാധരേ!

ശ്യാമളായാഃ ശരീരവർണ്ണനാഃ-

സുലളിത നവയൗവനാരംഭ ചന്ദ്രോദയോദേല
ലാവണ്യദൃഗ്ധാർണ്ണവാവിർഭവത്
കംബുബിംബോകഭൃത്കന്ധരേ! സത് കലാമന്ദിരേ! മന്മരേ!
ദിവ്യരത്നപ്രഭാബന്ധുരച്ഛന്ന ഹാരാഭിഭൂഷാ
സമുദ്ഭോതമാനാനവദ്യാംഗശോഭേ! ശുഭേ!

രത്നകേയൂരരശ്മിത്വചടാപല്ലവ പ്രോല്ലാസദ്യാല്ലതാരാജിതേ!
യോഗിഭിഃ പൂജിതേ!

വിശ്വദിങ്മണ്ഡലവ്യാപി തമാണികൃതേജഃസ്ഫുരത്കങ്കണാലംകൃതേ !

വാസരാഠഭവേലാസമുജ്ജ്വംഭമാണാരവിന്ദ പ്രതിദന്ദി പാണിദ്വയേ !
സന്തതോദ്യദ്വയേ ! അദ്വയേ!

ദിവ്യരത്നോർമ്മികാദീധിതി സ്നോമ സന്ധ്യായമാനാംഗുലീ
പല്ലവോദ്യന്നഖേന്ദു പ്രഭാമണ്ഡലേ!
സന്നതാവണ്ഡലേ! ചിത്പ്രഭാമണ്ഡലേ! പ്രോല്ലസത്കുണ്ഡലേ!

താരകാജാല നീകാശ ഹാരവലി സ്നേഹചാരുസ്തനാഭോഗഭാരനമന്ദധൃവല്ലീ
വലിച്ഛേദേവീചീസമുല്ലാസസന്ദർശിതാകാര
സൗന്ദര്യരത്നാകരേ! വല്ലകീഭൃത്കരേ! കിങ്കരശ്രീകരേ!

ഹേമകുംഭോപമോത്തുംഗ വക്ഷോജഭാരാവനമ്രേ! ത്രിലോകാവനമ്രേ!
ലസദ്വൃത്തഗംഭീരനാദീ സരസ്തീരശൈവാലശങ്കാകര
ശ്യാമരോമാവലീഭൃഷണേ! മഞ്ജുസംഭാഷണേ!

ചാരുശിഞ്ചത്കടീസുത്രനിർഭത്സിതാനംഗലീലാധനുശ്ശിഞ്ചിനീഡംബരേ!
ദിവ്യരത്നാംബരേ

പദ്മരാഗോല്ലസന്മേഖലാ ഭാസ്വരശ്രോണിശോഭാജിതാസ്വർണഭൃദ്വൃത്തലേ!
ചന്ദ്രികാശീതലേ!

ശ്യാമളായാഃ പാദാന്തവർണ്ണനഃ-

വികസിത നവകിംശുകാതാമ്ര ദിവ്യാശുക്ലച്ഛന്ന
ചാരുരുശോഭാ പരാഭൃതസിന്ദൂരശോണായമാനേന്ദ്രമാതങ്കഹ
സ്താർഗ്ഗളേ! വൈഭവാൻർഗ്ഗളേ! ശ്യാമളേ!
കോമളസ്നിഗ്ദ്ധ നിലോത്പലോത്പാദിതാനംഗ തുണീരശങ്കാകരോദാര
ജംഘാലതേ! ചാരുലീലാഗതേ!

നമ്രദിക്പാലസീമന്തിനീകുന്തള സ്നിഗ്ദ്ധനീലപ്രഭാപുഞ്ചസഞ്ചാത
ദുർവാങ്കുരാശങ്കസാരംഗ

സയോഗരിംഖന്നവേന്ദുജ്ജലേ ! പ്രോജ്ജലേ ! നിർമ്മലേ!

പ്രഹ്വ ദേവേശ ലക്ഷ്മീശ ഭൃതേശ തോയേശ വാണീശ കീനാശ
ദൈത്യേശ യക്ഷേശ വായാഗ്നി കോടീരമാണികൃ സംഘൃഷ്ട
ബാലാതപോദാമ ലാക്ഷാരസാരൂണ്യ താരൂണ്യ
ലക്ഷ്മീ ഗൃഹിതാംഘ്രിപത്മേ! സുപത്മേ! ഉമേ!

ശ്യാമളായാഃ സഭാമണ്ഡപവർണ്ണനാഃ-

സുരുചിരനവരത പീംസ്തിതേ! സുസ്ഥിതേ! രത്നപത്മാസനേ!
രത്നസിംഹാസനേ! ശംഖപദ്മദായോപാശ്രിതേ! വിശ്രുതേ!
തത്ര വിഷ്ണുശ ദുർഗാവടുക്ഷേത്രപലൈര്യുതേ!
മത്തമാതംഗകന്യാസമൂഹാനിതേ! ദൈരവൈരഘൃദിർവേഷ്ടിതേ!
മഞ്ജുളാമേനകാദ്യംഗനാമാനിതേ!

ദേവി വാമാദിദിശക്തിദിസ്സേവിതേ! ധാത്രി ലക്ഷ്മ്യാദിശക്തൃഷ്ടകൈഃ
സംയുതേ! മാതൃകാമണ്ഡലൈർമണ്ഡിതേ!
യക്ഷഗന്ധർവസിദ്ധാംഗനാ മണ്ഡാലൈർർച്ചിതേ!

ദൈരവീ സംവൃതേ! പഞ്ചബാണാത്മികേ! പഞ്ചബാണേന രത്യാ ച
സംഭാവിതേ! പ്രീതിഭാജാ വസന്തേന ചാനന്ദിതേ!

ശ്യാമളായാഃ വിലാസവർണ്ണനാഃ-

ഭക്തിഭാജാം പരം ശ്രേയസേ കല്പസേ! യോഗിനാം മാനസേ ദ്യോതസേ
ഛന്ദസാമോജസേ! ഭ്രാജസേ! ഗീതവിദ്യാ
വിനോദാതി തൃഷ്ണേന കൃഷ്ണേന സംപൂജ്യസേ! ഭക്തിമച്ചേതസാ
വേധസാസ്തുയസേ! വിശ്വഹൃദ്യേന വാദ്യേന വിദ്യാധരൈർഗീയസേ!

ശ്രവണഹരദക്ഷിണകാണ്ഡാ വീണയാ കിന്നരൈർഗ്ഗീയസേ!
യക്ഷഗന്ധർവ്വസിദ്ധാംഗനാ മണ്ഡലൈർർച്ച്യസേ!
സർവ്വസൗഭാഗ്യവാഞ്ചാവതീദിർ വധുദിർസ്സുരാണാം സമാരാധ്യസേ!

സർവവിദ്യാവിശേഷാത്മകം ചാടുഗാമാസമുച്ചാരണം
കണ്ഡമൂലാല്പസദ്വർണ്ണരാജിത്രയം കോമളശ്യാമളോദാരപക്ഷദായം
തുണ്ഡശോഭാതിദൂരിഭവത് കിംശുകം തം ശുകം ലാളയന്തീപരിക്രീഡസേ!

ശ്യാമളായാഃ സർവ്വൈശ്വര്യപ്രദായകത്വ വർണ്ണനാഃ-

പാണി പദ്മദായേനാക്ഷമാലാമപി സ്താടികീം ജ്ഞാനസാരാത്മകം
പുസ്തകാം ചാപരേണാക്ഷുശം പാശമാബിഭൂതി യേന സഞ്ചിന്ത്യസേ
ചേതസാ തസ്യ വക്ത്രാന്തരാത്
ഗദ്യപദ്യാത്മികാ ഭരതീ നിസ്സരേത്! യേന വാ യാവകാഭാക്യതിർ ഭാവ്യസേ
തസ്യവശ്യാ ഭവന്തി സ്ത്രീയഃ പുരുഷാഃ! യേന വാ ശാതകുംഭദ്യുതിർ
ഭാവ്യസേ സോഽപി ലക്ഷ്മീസഹസ്രൈഃ പരികീടിതേ!

കിം ന സിദ്ധ്യേത്വപുഃ ശ്യാമളം കോമളം ചന്ദ്രചൂഡാനിതം
താവകം ധ്യയതഃ തസ്യ ലിലാസരോ വാരിധിഃ തസ്യ കേളീവനം
നന്ദനം തസ്യ ഭദ്രാസനം ഭൂതലം തസ്യ ഗീർഭേവതാ കിങ്കരീ
തസ്യ ചാജ്ഞാകരീ ശ്രീഃ സ്വയം.

ശ്യാമളായാഃ സർവ്വാത്മകത്വ വർണ്ണനാഃ-

സർവ്വ തീർത്ഥാത്മികേ! സർവ്വ മന്ത്രാത്മികേ!
സർവ്വ യന്ത്രാത്മികേ! സർവ്വ തന്ത്രാത്മികേ!

സർവ്വ ചക്രാത്മികേ! സർവ്വ ശക്ത്യാത്മികേ!
സർവ്വ പീഠാത്മികേ! സർവ്വ വേദാത്മികേ!

സർവ്വ വിദ്യാത്മികേ സർവ്വ യോഗാത്മികേ!
സർവ്വ നാദാത്മികേ സർവ്വ വർണ്ണാത്മികേ!

സർവ്വ ശബ്ദാത്മികേ! സർവ്വ വിശ്വാത്മികേ!
സർവ്വ ദീക്ഷാത്മികേ! സർവ്വ സർവ്വാത്മികേ!

സർവ്വഗേ! സർവ്വരൂപേ! ജഗന്മാതൃകേ!
പാഹി മാം പാഹി മാം പാഹി മാം ദേവീ!

തുഭ്യം നമോ ദേവീ! തുഭ്യം നമോ ദേവീ! തുഭ്യം നമോ ദേവീ! തുഭ്യം നമഃ

॥ ഇതി ശ്രീമദ് കാളിദാസപ്രണീതം ശ്രീ ശ്യാമളാ ദണ്ഡകം സമ്പൂർണ്ണം ॥

